

קראו את הטקסט וענו על השאלות שאחריו

החלזון

החלזון ידוע בכמה שמות: ילדים קטנים קוראים לו ברלה, הוא נקרא גם שבלול. בארץ קימים כמה סוגי חלזון וביניהם: חלזון השדה, חלזון הגנה, חלזון הגפן וחלזון השיח הנקרא דרחול. חלק מהחלזונות עוירים.

החלזון מתעורר לפעילות לאחר הגשם הראשון, היורה, כאשר האדמה רטבה. עד אז נמצא החלזון בתרדמת הקיץ הארוכה שלו. בקיץ, חלזונות השדה מסתתרים מתחת לאדמה מהשמש והחם ואלו חלזונות השיח צמודים בחזקה לשיחים הקוצניים ונראים כאילו הם חלק מהקוץ. בתקופת התרדמה, מתכסה פתח הקונכייה בחומר יריי דביק המתקשה ומדביק אותו למשטח או לענף. חומר זה נמס בפירודים הגשמיים והחלזון מתעורר משינת הקיץ שלו.

החלזונות פעילים בלילה. בתקופת החורף החלזונות יוצאים מהקונכייה ונעים על האדמה לחפש להם מזון ובר/בת זוג. לאחר הזדווגותם, מטילים החלזונות ביצים בתוף גומה חשוכה בקרקע. לאחר 2-3 שבועות יבקעו מהביצים חלזונות קטנים שיגדלו. החלזון הוא בעל חיים מיחד בקד שהוא גם זכר וגם נקבה. כל חלזון לכל להטיל ביצים.

החלזון הוא רכיכה (ללא שלד ועצמות, הוא רך). לחלזון קונכייה וגוף המכונה רגל. ראש החלזון מציד בלסתות חזקות וחטרות שנים, לשונו מחוספסת ומכסה במאות שנים קטנטנות הנקראות "מגרדת" בעזרת שנים אלה, מגרד החלזון את מזונו ומכניסו לפיו. לחלזון שני זוגות של מחושים. המחושים העליונים הם ארבים ובקצה נושאים נקדה זעירה שחורה – העין. עינים אלה מבדילות בין אור לחושך ואלו המחושים התחתונים הם קצרים יותר ומשמשים למשוש ולהרחק של הסביבה ולחפוש מזון. חוש הריח המפתח שלהם מאפשר להם לאתר מזון ממרחק רב יחסית.

החלזון זוחל על גחונו ומתקדם אט אט על ידי כוויץ. הוא מתקדם בזחילה בעזרת רגל שטוחה ושירירית. בזמן ההליכה הוא מפריש ריר העוזר לו להחליק. הקונכייה גדלה עם החלזון. המעגלים על גבי הקונכייה מסמנים את גילו של החלזון. בכל תקופה נוסף עוד מעגל. גוף הקונכייה עשוי מחומר סינטי הדומה לעצמות שבגופנו. קונכיתו משמשת לחלזון הן להגנה מפני התניבשות והן מפני טורפים. צבע הקונכייה דומה לצבעים בסביבה, ובכך הוא מסוה את עצמו מפני אויביו. חלזון היבשה הוא חיה צמחוניית, הוא נזון מעלים נבטים רכים ומבעלי חיים מקרוסקופיים.

ענו על השאלות:

1. כמה סוגי חלזון מזכרים בקטע? א. 3 ב. 4 ג. 5 ד. 6
2. הביאו דגמה מהטקסט שהחלזון לא אוהב שמש וחם:
 - א. החלזון מתעורר לפעילות לאחר הגשם הראשון
 - ב. ואלו חלזונות השיח צמודים בחזקה לשיחים הקוצניים
 - ג. חלזונות השיח צמודים בחזקה לשיחים הקוצניים
 - ד. חלזונות השדה מסתתרים מתחת לאדמה מהשמש והחם
3. כתוב בטקסט שהחלזונות פעילים בלילה. נתן להבין מכך ש:
 - א. החלזונות פוחדים מהשמש,
 - ב. הם לא רוצים שיראו אותם ביום,
 - ג. חושי הריח והמשיש שלהם מפתחים יותר מחוש הראייה,
 - ד. חוש הראייה שלהם מפתח יותר משל חיות אחרות
4. כתוב בטקסט "החלזון מתעורר לפעילות לאחר הגשם הראשון, היורה" באיזו עונה הוא מתעורר לפעילות?
 - א. סתו ב. חרף ג. אביב ד. קיץ
5. בשורה 19-20 כתוב "המחוששים העליונים הם ארזים ובקצה נושאים נקדה זעירה שחורה – העין. עינים אלה מבדילות בין אור לחשך" מה אפשר להבין מכך על החלזון?
 - א. החלזון יכל לזהות את אויביו רק אם הם בצבעים חזקים,
 - ב. החלזון חיה שרואה היטב כי העינים נמצאות במחוששים הארזים,
 - ג. החלזון משתמש בחוששים נוספים להתמצאות,
 - ד. כדאי לחלזון ללכת בקבוצות כדי להתמצא היטב,
6. מהי מטרת הטקסט?
 - א. לדעת איך לגדל חלזונות,
 - ב. להכיר את חיי החלזונות,
 - ג. לדעת היכן למצא חלזונות,
 - ד. להבין למה החלזון חיה מוגנת
7. אם תראו בקיץ חלזון שישן על קוץ, מה כדאי לעשות?

- א. לחכות ליד הקוץ עד שהוא יתעורר,
 ב. להוריד אותו מהקוץ ולחכות שיתחיל ללכת,
 ג. לחפש לידו חלזונות אחרים שאולי התעוררו
 ד. להניח לו לישון ותעזבו את המקום,
8. בשורה 6 כתוב "נמצא החלזון בתרדמת הקיץ הארפה שלו"
 פרוש המלה תרדמה הוא: א. מנוחה ב. שינה ג. התעוררות ד. ירידה
9. בשורה 29 כתוב "הוא מסוה את עצמו מפני אויביו"
 במקום מסוה אפשר לכתב: א. מסדר ב. משנה ג. צובע ד. מסתיר
10. בשורות 11-12 כתוב "בתקופת החרף החלזונות יוצאים מהקונכייה ונעים על האדמה".
 פרוש המלה נעים בשורות אלה הוא:
 א. נעים להם כי הם אוהבים את החרף.
 ב. שוכבים
 ג. זזים
 ד. עומדים במקום אחד
11. בשורה 9 כתוב: "ונראים כאלו הם חלק מהקוץ" במילה הם הפגנה:
 א. לחלזונות, ב. לקוצים, ג. לשיחים, ד. לטפות הגשם
12. מילת הקשור "ואלו" בשורה 7 מצביעה על קשור של:
 א. הוספה, ב. השוואה, ג. דמיון, ד. נגוד

מחווין :

מס' הנקודות	התשובה הנכונה	ממד ההבנה	השאלה	מס שאלה
4	ב-4	איתור מידע	כמה סוגי חלזון מזכרים בקטע?	1
4	ד- חלזונות השדה מסתתרים מתחת לאדמה מהשמש והחם	איתור מידע	הביאו דגמה מהטקסט שהחלזון לא אוהב שמש וחם	2
5	ג-חוישי הריח והמשוש שלקום מפתחים יותר מחוש הראיה,	היסק והכללה	כתוב בטקסט שהחלזונות פעילים בלילה. נתן להבין מכך ש :	3
4	א-סתו	היסק והכללה	כתוב בטקסט "החלזון מתעורר לפעילות לאחר הגשם הראשון, היותר" באיזו עונה הוא מתעורר לפעילות?	4
5	ג-החלזון משתמש בחושים נוספים להתמצאות,	היסק והכללה	בשורה 19-20 כתוב "המחושים העליונים הם ארניים ובקצה נושאים נקדה זעירה שחורה – העין. עינים אלה מבדילות בין אור לחשך" מה אפשר להבין מכך על החלזון?	5
4	ב-להפיר את חיי החלזונות,	יישום, הערכה וביקורת	מהי מטרת הטקסט?	6
4	ד-להניח לו לישון ותעזבו את המקום	יישום, הערכה וביקורת	אם תראו בקיץ חלזון שישן על קוץ, מה כדאי לעשות?	7
4	ב-שינה	אוצר מילים	בשורה 6 כתוב "נמצא החלזון בתרדמת הקיץ הארכה שלו" פרוש המלה תרדמה הוא	8
4	ד-מסתיר	אוצר מילים	בשורה 29 כתוב "הוא מסוה את עצמו מפני אויביו" במקום מסוה אפשר לכתוב	9
4	ג-זזים	אוצר מילים	בשורות 11-12 כתוב "בתקופת החרף החלזונות יוצאים מהקונכיה ונעים על האדמה". פרוש המלה נעים בשורות אלה הוא :	10
4	א- לחלזונות	ידע לשוני	בשורה 9 כתוב : "ונראים כאלו הם חלק מהקוץ" במילה הם הכוונה :	11
4	ד- נגוד	ידע לשוני	מילת הקשור "ואלו" בשורה 7 מצביעה על קשור של :	12